

Hazi példány!

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Péntek
1925. július 10.

Felelős szerkesztő: Farkas Lajos. — Szerkesztőség: Nappal: Piac-utca 34. Telefon: 10-20. Éjjel: Piac-u. 49. Telefon: 18. Kiadó-hivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. sz.

ÁRA:
1500
KORONA

Kiadó: Hegedüs és Sándor irodalmi és nyomdai rt. Előfizetési ár: 1/4 évre 420,000 K, 1/2 évre 210,000 K, 1/3 évre 105,000 K, 1 óra 35,000 K. Külföldre a kétszerese.

Debreczen.
XXIII. évf. 152. szám.

Ne költsék a városok kölcsöneit szeszfőzésre, parképítésre, nyomdaüzemekre — mondta Hegyemegi Kiss a nemzetgyűlésen

„A belügyminiszter vizsgálja meg a városi üzemek kezelését” — Malasits: Budapestet kivéve városok sehosem állanak demokratikus kontroll alatt

Budapest, július 9. A nemzetgyűlés mai ülése féltnegy órakor kezdődött. Scitovszky Béla elnök jelenté ezután, hogy Láng János a Rácz Vilmos-Gömbös-ügyben napirend előtti felszólalásra kért és kapott engedélyt.

Láng János: Minden kérdés megtekintésében katolikus szempontokat tart mindenekelőtt szem előtt. Legutóbb Az Est-ben, ma a Szózat-ban, nyilatkozatok és felhívások jelentek meg. Az Est-ben Rácz Vilmos, a Szózat-ban Gömbös és társai nyilatkoztak és ezekben a nyilatkozatokban és felhívásokban valóságos tömeggyilkosságok elkövetésére hívják fel egymást. — (Nagy zú.) Invitálják egymást az urak, valamelyik lovassági kaszárnyába. Tömeggyilkosságra hívják fel egymást.

Malasits Géza: A rendőrség asszisztenciája mellett.

Huszár Károly: A rendőrségnek kötelessége megakadályozni. Ez nem párba, hanem büntényekre való felhívás.

Meskó Zoltán: Ezeknek a vicceknek véget kell már egyszer vetni.

Láng János: Én lovagiasságot nem látok, csak azt látom, hogy a párbaj-kodex paragrafusaira támaszkodva tömeggyilkosságot akarnak elkövetni.

Meskó Zoltán: Sztrichnintre kell meghívni egymást!

Láng János felhívja a belügyminiszter figyelmét, hogy intézkedjék ebben az ügyben.

Örfly Imre előadó ismertetéje ezután a városok kölcsönéről szóló törvényjavaslatot.

Várnai Dániel nincs elragadtatva a javaslatról, pedig a városok mai lezülött, valóságos ázsiai állapota mellett örömmel kell fogadni minden beruházási javaslatot. A legnagyobb aggodalommal nézi azonban ezt a javaslatot, amelyet nem szavazhat meg. — Speyerékkel miért nem tárgyalta a kormány? Talán kedvezőbb kölcsönt tudott volna biztosítani a magyar városok részére.

Malasits Géza: Aggályosnak tartja, hogy

a budapest-környékbéli városokat kivéve a városok sehoh sem állanak demokratikus kontroll alatt. Mindenütt a 10-15 évvel ezelőtti válságtól törvényhatósági bizottságok intézik az ügyeket.

Emiatt aggályosnak tartja, hogy a nagy áldozatokkal megszerzett kölcsönt nem fogják megfelelően felhasználni, úgy hogy abból a polgárságnak haszna legyen.

Hegyemegi Kiss Pál: Elismeréssel van a pénzügyminiszter iránt, aki a

városokat kölcsönhöz segíti, az autómófia szempontjából azonban aggodalmi vannak. Nem lát biztosítékot, hogy más nagyobb szükségletek kielégítésére

külön kölcsönt felvehetnek-e a városok?

nem tudja, hogy ha ilyen kölcsönt fel akarnak venni, azt is a Speyerbankhától kell-e felvenniök a Kereskedelmi Bank után?

Szilágyi Lajos: Van-e monopólium, vagy nincs?

Hegyemegi Kiss Pál: Az ügynöki díjakat ki fizeti? A Kereskedelmi Bank közvetítése fejeződik be. A bankoknak ennek a kölcsönnek a lebonyolításából több már ne jusson. A kölcsön felhasználása ellen is vannak kifogásai.

Bud János pénzügyminiszter: A kölcsön felhasználása a városok kívánása.

Hegyemegi Kiss Pál: A drága kölcsönt csak a legszükségesebb szociális igények kielégítésére szabad fordítani.

Ne költsék ezt a kölcsönt nyomdaüzemekre, szeszfőzésre, parképítésre, mint ahogy azt egyes városok előterjesztéseiben látjuk. A városok a beruházási programot mutassák be kellő időben a kormánynak. A belügyminiszter vizsgálja meg a városi üzemek kezelését.

Teremtsek végre rendet. A községek és a városok háztartásáról szóló törvényjavaslatot terjessze végre a kormány a nemzetgyűlés elé. A szükségrendelet alapján együttlévő törvényhatósági bizottságokat alakítsák újra.

Meskó Zoltán: Kérde a pénzügyminisztert, igaz-e, hogy a városok kedvezőbb feltételek mellett is juthatnak volna kölcsönhöz és hogy a rendezett camésu városok is kaphatnak-e kölcsönt?

Kun Béla elmondja, hogy Hódmezővásárhely megtagadta a kölcsön felvételét, még pedig a tanács javaslata alapján. Pedig a tanács tagok a polgármesterrel együtt Bethlen István gróf politikai hívei.

Bud János pénzügyminiszter örömmel állapítja meg, hogy minden oldalról megelégedettséggel fogadták a javaslatot. Meltányolja, hogy vannak aggodalmak, de biztosíthat mindenkit arról, hogy ez az egyedüli út arra, hogy a városokat nehéz gazdasági és szociális helyzetükből kivezesse. Hír szerinti voltak más ajánlatok is. Ezeket azonban nem lehetett igénybe venni.

— Meg kívánom még jegyezni, hogy további egy évig az amerikai piacon kölcsönt kapni nem lehet.

A törvényjavaslatot ezután általánosságban, majd részleteiben is elfogadták.

A szavazás megtörténte után

Dénes István személyes kérdésben szólal fel. Egy mai újságban nyilatkozat jelent meg, amely azt akarja igazolni, hogy Csontos Imrénél semmi része nem volt a kommunizmusban és nem akarta felakasztatni Kálmán Imrét. Miután ezt a kérdést tisztázni kell a bírói fórum előtt, erre vonatkozólag leteszi a Ház asztalára Kálmán Imre nyilatkozatát, amelyben elmondja, hogy Csontos Imre nem a direktórium

A főtárgyaláson magára erőltetett cinizmusa után hisztérikus görcsök között vergődik a cellájában Lédererné

„Gusztit az oka mindennek!” — A napokban daróceruhát huznak rá és kiviszik a gyűjtőfogházba

Budapest, július 9. Három óra felé járt az idő tegnap délután, amikor a rablógylkos Lédererné feje fölött elhangzott a halálos ítélet. Léderer Gusztávné, mintha nem érdekelt volna az egész ítélet, mintha nem érdekelt volna az izgalomban égő tárgyalóterem, maga elé meredve, semmivel sem törődve hallgatta végig az ítéletet és annak súlyos indokolását. Az ítélet kihirdetése után, amikor a bíróság már visszavomult, Lédererné mosolygó arccal, nyugodtan beszélgetni kezdett védőjével. A törvényszék folyosóián a kíváncsiságotól száraz letek a rendőrkordon mögött. Lédererné azonban rájuk sem hederített, nyugodtan haladt végig négy óre között a folyosón.

Mikor azután bezárult mögötte a törvényszék folyosóiának a fogházba vezető vasajtaja, Lédererné egyszerre összeroppant.

Amikor tudta, hogy a kíváncsiak száza már nem perzselik tekintetükkel, összehullott, magára erőltetett büszkeségét levetette és támlógva ment fel öre között második emeleti cellájába. Alig tudta idáig vonszolni a testét.

Amikor azután a cella ajtaja is bezárult mögötte, a halálraítélt asszony fejéhez kapott, a priceshez ván-

elnöke volt, hanem azt megelőzően a nemzeti tanács elnöke, a kommunizmus alatt pedig a kommunista közéleti bizottságnak volt az elnöke. Kálmán Imre elmondja, hogy őt Pásztor Géza és

Csontos Imre vádjai miatt kötéltáji halálra ítélték.

az ítéletet azonban nem hajtották végre, mert a többség nem volt hajlandó őt azonnal letartóztatni. Az ítéletet fel függesztették, de kijelentették, hogy

ha még egyszer támadni meri a kommunizmust, vagy Csontos Imrét, végrehajtják az ítéletet.

Kálmán kijelenti, hogy hajlandó ezt a vallomását a bíróság előtt is megismételni. Kálmán ezt a nyilatkozatát több tanu aláírta. Csontos Imrénél most már csak egy kötelessége van, hogy a bíróság elé álljon ezzel az ügyvel.

A szünet után az elnök indítványozza, hogy a Ház holnapi ülésén a ma letárgyalt törvényjavaslatokat harmadszori olvasásban tárgyalják.

A Ház így határozott s az ülés negyedháromkor véget ért.

szorgott, azután mint egy halott, dől végig a szalmazsákon.

Cellatársa, Oreskovics Bogumilné, Raffersberg Irma életfogytiglani fegyházra ítélt gyilkosa, aki a rabságban intim barátságot kötött Léderernével, odaugrott hozzá és megkapta a kezét:

— Mi történt, mi történt?

Lédererné nem felelt, végignyult a pricesen és keserves zokogás fojtotta el a hangját.

— Csak ne bámultak volna annyian — ez volt a felelete Oreskovicsné számára, ki azonban tovább faggatta:

— Mi történt, mondja már, mi történt?

Lédererné percekig nem felelt, azután lassan kimondotta:

— Zum Tode bin ich verurteilt

Nem tudom, hogy történhetett, nem tudom elhinni, hogy megtörtént, ez nem lehetséges. — Gusztit az oka mindennek.

Lédererné egész éjszaka nem tudott aludni.

Éjfél tájt hisztérikus görcsöket kapott. Ide-oda dobálta testét a pricesen. Ha Oreskovicsné egy pillanatra elaludt, rögtön felrázta: félt a cella sötétjében. Hajnal felé ismét erőt vett rajta a hisztérikus roham. fel-alá futkosott a cellában, elvágódott, feltápászkodott, ma-

gánklvül kiabált, hallucínálta az ítéletet.

A gyilkosságról, az ítéletről, a hallgatóságról, védekezéséről kiabált össze-vissza, sirt, zokogott, ordított. A fegyőröknek többször is esendre kellett őt inteni, de Lédererné nem nyugodott meg, folyton maga előtt látta a bírakat. Denk tanácselnököt, hallotta a kérdéseket, felelt rájuk és akár a főtárgyaláson, a cellában is a Prónaviztek hazug meséjét mondogatta. Közben Gusztival is veszekedett.

Reggel volt már, amikor végre lecsendesedett és elaludt a kimerültségtől.

Lédererné különben nem sokáig marad a Markó-utcai fogházban. Néhány nap múlva le kell vetnie fekete selyemruháját, amelyben annyiszor járt randevúra a meggyilkolt Kodeika Ferencel, leveti a selyemharisnyáját, a fekete antilopbetétes cipőt.

Darócruhát huznak majd rá és kiviszik a gyűjtőfogházba

ahol azután magánzárkába helyezik el. Itt fogja bevárni a halálos ítélet jogerőre emelkedését.

Már a magyar ABC-től is félnek az oláhok

Kolozsvár, július 9. A román közoktatásügyi miniszter legújabbán egy rendeletével kiltította a magyarnyelvű és feleltetett iskolákból az öt évvel ezelőtt engedélyezett Vajna és Szabó-féle magyar ABC-t. A kiltásról és annak okairól egyik kolozsvári lap tudósítja megkérdezett egy kiváló román pedagógust, aki egyáltalán nem tudta okát adni a kiltásnak. Az ilyenfajta olvassmányok: „Magyar ember ura a szavának”, „Budapest Magyarország fővárosa”, „Pesten jártam iskolába, kuk”, „Debrecenben kidobolták, hogy a dongót ne dalolják”, „Egyszer egy kecske betévedt Pestre” stb., igazán csak túlzott és hisztérikus aggodalommal minősíthetők a román állam érdekei ellen törő propagandának.

Ugy látszik, a román cenzornak ezek a kitételek sem voltak inyére, de különösen megráncgított amikor elolvasta, hogy: „Magyar helyen, székelyföldön születtem. Magyar anya virasztott én fölöttem”. Megaztán azt, hogy: „Csak nem fajult el még a székely vér. Minden kis cseppie drága gyöngyöt ér”. Ezek alapján öt évi engedélyezés után úgy látta, hogy a román állam biztonságának egyetlen akadályva ez az „irredenta olvassmány” és sürgősen intézkedett a kiltásáról.

Sulyos baleset a Péterfián.

Marx János pékmester egyik tanulója, Garai Sándor ma délután 4 órakor a süteményes kocsiával a Péterfia-utcán hajtott. A ló valamitől megvadult és a kocsit nekivette egy kőrakásnak. A rud eltört és a pékinas lezuhant a kövezetre. Az esés következtében a fejét bezúzta. A mentők első segélyben részesítették és kiszállították az egyetemi sebészeti telepre.

Marad-e a 17.000-es szorzószám?

Budapest, július 9. Bud János pénzügyminiszter ma körrendeletet adott ki az illetményeknek, ellátási díjaknak stb. papirkoronákban való számfejtése és elszámolása tárgyában. A pénzügyminiszter elrendeli hogy július 1-től kezdődően az esedékessé váló illetményeket, ellátási díjakat, valamint minden járandóságot, amelyeket az 1924-25. költségvetési évre aranykorona értékben állapítottak meg, most már papirkoronára kell átszámítani.

Az általános várakozás ellenére az átszámítási kulcsként még mindig a 17000-es szorzószámot írja elő a pénzügyminiszter.

A helyzet tehát ismét a régi. A pénzügyminiszter lekötötte ma-

gát a 14500-as szorzószám mellett és

behajtja az adókat és kifizeti az illetményeket a 17.000-szeres szorzószám mellett.

A tisztviselők tehát régi fizetésüket kapiák meg a jövőben is és talán éppen ezért rendelte el a miniszter azt is, hogy a Pénzügyintézet Központ által nyújtott tisztviselői kölcsönök törlesztési részleteit ugyancsak a 17-es átszámítási kulcs alapján papirkoronákban kell levonni.

Hiába javul tehát a korona a külföldön és a belsőidőn illuzóriussá válik ez a javulás, mert az állami élet legtöbb ágazatában mesterségesen tartják fenn és göresösen ragaszkodnak a rosszabb magyar koronához.

Az Emberi Jogok Ligája a versaillesi szegénybéke reparációjáért

Páris, július 9. Az Ere Nouvelle mai száma az Emberi Jogok Ligájának felhívását közli, amelyben száz tanár újságíró és író aláírásával az Emberi Jogok Ligája a többek között a következőket mondja:

„A világot a békétől csupán félreértés választja el. Ez a félreértés az egykori hadviselő államok sorában s így elsősorban Franciaországban és Németországban még ma is állandóan felszínen tartja a háborús szellemet. A német nemzet lelkében az a seb ég legjobban, amelyet azzal ütöttek raita, hogy kényszerítették őt arra, hogy a világ színe előtt proklamálja hiúnságát a háború elidézésében.

Ezzel szemben mindenki előtt világos hogy

a háborús felelősség kérdését most még véglegesen nem lehet véglegesen eldönteni

s hogy a történelem feladata lesz megállapítani, kit terhel a

felelősség a háború borzalmainak felidézéséért. A német közvélemény megnyugtására Franciaországnak kell tehát kezdeményező lépéseket tennie

Arról ugyan egyelőre nem lehet szó, hogy a versaillesi szerződés paragrafusait megváltoztassák, az idő azonban hatalmas segítőtárs s ha a Népszövetség is így irányul lépéseket fog tenni, akkor csupán a francia nemzet jóakaratótól fog függni, hogy a versaillesi szerződésből töröljék azt a kikényszerített vallomást amelyben Németország a háború felidézéséért a felelősséget magára vállalja.

A lelkek leszerelése nélkül az anyagi leszerelést nem lehet véghez vinni.

Franciaország ma választón áll. Választania kell a revásuszméje között, amely a háború borzalmainak nem tudja elfelejtetni s a termékeny munka között, amelynek alapfeltétele a békés megegyezés.

Az egységespárt értekezletén a kiszagdák heves jelenetek közben tüntettek a Habsburgok ellen

Széchenyi Viktor gróf a tüntetés után szó nélkül távozott az értekezletről

Budapest, július 9. Az egységespárt ma este tartotta záró értekezletét.

Bud pénzügyminiszter napirendelőtti felszólalásában megcáfolta azokat a vádakot, mint ha a pénzügyi kormány az intézkedések terén egváldaluan járna el. Kétségtelen, hogy a forgalmi adó sulyos megterhelést jelent és a vexatórius intézkedések általános politikai szempontból komoly helyzetet váltottak ki. A kormány ezért határozta el magát arra, hogy ezt az adót 1 százalékkal csökkenti és hozzájárult a kormány az állatforgalmi adó és a kincstári házhásonrészesedés csökkentéséhez is. Ez az adó a legkisebb egzisztenciákat sújtja és azért arra törekszik, hogy azt minél előbb kiküszöböljék a költségvetésből.

Több kisebb jelentőségű ügy letárgyalása után gróf Széchenyi Viktor a legutóbbi körnendí gyűlés kapcsán foglalkozott a legitimizmus kérdésével. Azt hiszi, hogy most már sikerült a nemzetnek egyöntetű megállapodásra jutni ebben a kérdésben.

Széchenyinek erre a kijelentésére óriási vihar kerekedett. A kiszagdák felugrottak helyükről és hangosan kiáltották:

— Elég volt a Habsburgokból!

Barabás Béla: Örülünk, hogy megszabadultunk tőlük!

Az általános kavargás közben a kiszagdák Horthy kormányzót élienztek.

Almásy László pártelnök ezután kérte a pártot, hogy régi megállapodásukhoz híven ne foglalkozzanak ezzel a kérdéssel.

Széchenyi Viktor gróf a fülsiketítő zajban hirtelen felugrott és szó nélkül távozott az értekezletről.

Hír szerint ennek a jelenetnek mélyreható következményei lesznek és a kifejezetten legitimista egységespártiak kénytelenek lesznek levonni a konzekvenciákat.

A Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár Rt. teljes üzembeüzemeltetés előtt áll

Debrecen egyik legrégebbi és jól megalapozott iparvállalata, a Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár Rt. néhány hónapja a budapesti Leszámitoló és Pénzváltó Bank tulajdonába ment át. A tranzakció óta a gyár vezetősége állandóan redukálta az üzemet és ma már azzal a tervvel foglalkoznak, hogy teljesen feloszlatják a gyárat, ami újabb 200 munkáscsalád nyomorba jutását jelenti.

Értesülésünk szerint ez a hír a város vezetőségének tudomására jutott és ezért a csütörtök délutáni ülésen elhatározták, hogy a városi tanács átír a Leszámitoló és Pénzváltó Banknak, hogy álljon el ettől a tervtől, mert az amugy is katasztrófális debreceni munkanélküliséget veszélyes mértékben növelné.

27000 aranykoronás Járda javításra kapott megbízást a Magyar Aszfalt R. T.

A debreceni utburkolásokat végző Magyar Aszfalt Rt. nemrég ajánlatot tett a városi tanácsnak, hogy a járdák javítási munkálatait hajlandó négyzetméterenkint tíz aranykoronáért kijavítani. A tanács akkor soknak tartotta a tíz aranykoronát és újabb ajánlat tételére hívta fel a részvénytársaságot, kérve, hogy fikszirozza, mennyiért vállalja az aszfaltjavítást ott, ahol betonmunkára is szükség van s ott ahol csak az aszfaltot kell kijavítani.

A Magyar Aszfalt most válaszolt erre a felszólításra és bejelentette, hogy a betonmunkát igénybe vevő javításért négyzetméterenkint tíz aranykoronáért, az aszfalt kijavításáért pedig négyzetméterenkint két korona kilencven fillért kér.

A városi tanács elfogadta ezt az ajánlatot és elhatározta, hogy a költségvetésbe felveti 27000 aranykorona erejéig kijavíttatja a Széchenyi-, Miklós-, Piac- és Hunyadi-utcaik aszfaltjárdáit kijavíttatja.

Ítéletidő a Szamosvölgyén

Kolozsvár, július 9. Pár nappal ezelőtt a Székelyföldön pusztított nagy viharok után most a Szamosvölgyön és a Szilágyságon vonult végig olyan ítéletidő, amilyenre ember emlékezete óta nem volt példa. A vihar falvakat döntött romokba. Embereket vert agyon és sok-sok ezer hold vetést semmisített meg teljesen. Különösen heves volt a vihar és a jégeső Szamosújvár környékén, ahol hatalmas szélvihar után egyre fokozódó nagyságu jégeső esett. Az erdőben csak a fatörzsek maradtak meg. A patakok megáradtak, a menekülő háziállatokat a megáradt folyók elsodorták.

Ördögösüzes h-tárában a jégvihar egy csomóban 320 birkát vert agyon.

A vetések között dolgozó földművesek közül kettőt agyonsújtottak a jégdarabok, a többiek is csak súlyos sebesüléssel tudtak bemenekülni a faluba.

A vihar meg-megismétlődő erővel a Szilágyság felé vonult. A jég tönkretette Kraszna 6000 hold határában a vetéseket, a gyümölcsöket és a szőlőt.

Máramarosszigetről érkezett jelentések szerint a Tisza kiöntött. Kuhea és Szelestye, valamint több más község víz alatt áll. A lakosság a hegyekbe menekült.

Dragomirfalvát a jég elverte. Az egész megyében óriási a kár. Mihályi prefektus táviratilag kért sürgős intézkedést Bukarestből, mert az összes terménytől megfosztott lakosságra borzalmas inség vár. A menekülteket Máramarosszigeten helyezték el.

Hajdúvármegye közgyűlése

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt tartotta meg közgyűlését dr. Hadházy Zsigmond főispán elnöke alatt. A közgyűlés elfogadta az 1925. évi pótköltségvetést, majd a Beniczky-üggyel kapcsolatosan határozatot hozott, hogy hódoló feliratot intéz a kormányzóhoz, biztosítva őt Hajdúvármegye közgyűlésének szeretetéről és ragaszkodásáról.

Hajdúböszörmény városa nemrég elhatározta, hogy a Hajdúböszörmény—Téglás, Hajdúböszörmény—Hajdusoboszló és Hajdúböszörmény—Hajdunánás utvonalak hajdúböszörményi átkeleti szakaszait kiépíteti. Erre célra 500 millió koronás vármegyei segínyt kért Hajdúböszörmény, amit a közgyűlés most meg is adott.

Kimondta a közgyűlés, hogy a nemzetgyűlés elnöke által Kossuth Lajos hamvainak hazahozatalára indított akcióban teljes erejével részt vesz. Segélyügyek és adminisztratív kérdések letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

A rendőr megsértéséért egy hónapi fogházra ítélték egy földbirtokost

Gáti Tóth János hajdusoboszlói földbirtokos a múlt év nyarán kocsijával megállt a hajdusoboszlói EMKE kávéház előtt és bement mulatni. Az utcán posztoló rendőr később bement a kávéházba és felszólította Gáti Tóth Jánost, hogy a kocsiját hajtsa el az utról, mert a forgalmat akadályozza. Gáti Tóth János a rendőr udvariasságát nem engedelmességet, hanem durván neki támadt.

— *En ur vagyok és csak akkor megyek el ha akarok!* — mondta — és a rendőrt mellette vágva kúszkolt a kávéházból.

Gáti Tóth János ellen hatósági közzeg megsértése miatt indult meg az eljárás. A debreceni kir. törvényszékre már többször megidéztek, de a földbirtokos nem jelent meg. A ma délelőtti tárgyalásra aztán esendőörök vezették elő Gáti Tóth Jánost.

A tárgyaláson Gáti Tóth János Lakatos Gábor dr. főtárgyalási elnök leköszöntve elmondta, hogy nem emlékszik arra, hogy a rendőrt megbántotta volna. Sok likőrt és konyakot ivott és nem tudja, hogy mi történt. A bíróság a tanúk kihallgatása után büntösnek mondta ki Gáti Tóth Jánost hatósági közeg elleni erőszak vétségében és ezért egy hónapi fogházra és 500.000 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott fellebbezést jelentett be.

Impozáns méretűnek ígérkezik Nagy Vince vasárnapi beszámolója

Megirtuk már, hogy Debrecen III. kerületének országos-hírű nemzetgyűlési képviselője, dr. Nagy Vince vasárnap délelőtt fél 11-kor tartja beszámolóját a Timár-utca 31. számú ház hatalmas udvarán. Ez a beszámoló a jelek szerint tulajdonképpen a szokásos képviselői beszámolók kereteit, mert egyrészt a politikai élet mai mozgalmas napjaiban kétszeres érdeklődésre tarthatnak majd számot Nagy Vince precíz megfogalmazott kiállításai, másrészt Nagy Vince kíséretében sok kiváló ellenzéki politikus jelenik meg, akiknek részvételével minden tekintetben növeli a beszámoló népszerűségét és jelentőségét.

Debrecen demokratikus polgársága és munkássága őszinte és érthető érdeklődéssel várja a beszámolót. Jelek szerint hatalmas tömegekben vonulnak majd fel a gyűlésre, hogy megjelenésükkel is demonstráljanak a megalkuvást és félelmet nem ismerő Nagy Vince mellett, aki töretlen erővel és lelkesedéssel képviseli a demokráciát a reakciós nemzetgyűlésen. Jellemző a tudatalom szorongására az egyik egypárti debreceni reggeli lap csütörtökön megjelent cikke, amely kunapés szel-

lemeskedéssel és csontos mélységgel csipkelődik. Saját kiküldött munkatársának jelentése szerint a Timár-utca 31. sz. ház udvara legfeljebb 250 személy befogadására alkalmas. A kétségtelenül szemédsorvadásban szenvedő riporterek felhívjuk a figyelmét, hogy a kérdéses udvar a hiteles rendőrségi megállapítás szerint 1000 négyzetméter, tehát 4000 ember kényelmesen végighallgathatja Nagy Vince beszámolóját. Ha a lap megett álló egypártiak annyi választója lenne, amennyi debreceni polgár és munkás meghallgatja Nagy Vincét vasárnap délelőtt a Timár-utca 31. sz. ház udvarán, úgy az egypárt Debrecenben bizonyára nem maradt volna nemzetgyűlési képviselő nélkül.

Debrecen ellenzéki tömegei méltó fogadtatásban kívánják részesíteni a Nagy Vince kíséretében érkező Rupert Reszó, Horváth Zoltán, Rainprecht Antal, Anoka Vilmos és Reisinger Ferenc nemzetgyűlési képviselőket, továbbá Vámbéry Rusztemet és Latinák Jenőt, akik a Kossuth-párt kiróbbált vezérekarához tartoznak.

Peyer Károlyt 20 millióra ítélték rágalalmazás miatt

Történelmi legenda Hegyeshalmi miniszter 23 éves fiának fantasztikus közgazdasági karrierjéről

Budapest, július 9. A büntető-törvényszék Schadt-tanácsa ma folytatta a Peyer—Hegyeshalmi rágalalmazási per főtárgyalását.

Mint ismeretes, Peyer Károly a Népszava egyik cikkében azt állította, hogy Hegyeshalmi volt kereskedelmi miniszter vejét, Alszegey Bélát kinevezte a szénkormánybizottsághoz, akinek segítségével azután fia, Hegyeshalmi Zoltán a Ferrocarbon igazgatója, vállalatának jogosulatlan előnyöket szerzett, szemben a többi szénkereskedővel.

A bizonyítási eljárás befejezése után Mórocz főügyész helyettes mondotta el vádbeszédét.

Györki Imre dr. védőbeszédében kijelentette, hogy az ügyész nem kívánja a politikálásban követni. Nem akar felekezeti kérdést belevinni az ügybe, nem akarja taglalni, hogy a magyar közgazdaság érdekében miért volt szükség arra, hogy Hegyeshalmi Zoltán a szénkereskedelemmel foglalkozzék. Mi — mondotta Györki — szigorúan azzal kívánunk foglalkozni hogy Peyer rágalmozott-e vagy sem.

Ezután Györki Imre igyekszik kimutatni, hogy Peyer állításai megfelelnek a valóságnak.

— A magyar közéletben a multban egészen szokatlan volt — mondotta Györki, — hogy közéleti férfiú „fahordásra” használja fel magas pozícióját.

Ez érdekes jelensége a mai közéletnek, de érdekes jelensége a mai közéletnek az is, hogy

a szénkormánybizottság iratai elkallódtak és elvesztek az V. kerületi előljáróságnak a Ferrocarbon iparigazolványára vonatkozó iratai is.

Az ilyen iratekűnések a védelem kezét megrököltik. A védelem így csupán a tanukra van utalva, ezeknek a tanuknak a vallomása pedig igazolja, hogy a Ferrocarbon jogtalan előnyöket élvezett a többi szénvállalattal szemben.

— Igazolva van — mondta ezután Györki, — hogy

Hegyeshalmi kinevezte vejét a szénkormánybiztos helyettesévé.

A replika és az ellenreplika után Peyer Károly szólalt fel az utolsó szó jogán.

— Egy huszonhárom éves fiatalember állott a Ferrocarbon élére. — mondotta Peyer többek között, — a miniszter fia, aki, ugy-e, nagy közgazdasági multtal tekinthet vissza már koránál fogva is és aki olyan előnyöket élvezett, mint senki más. A keresztény nemzeti felbuzdulók tehát nemcsak hogy nem szüntették meg a visszaéléseket, hanem azokat tetőzték és halmozták is.

— Állításaimat igazoltam, kérem felmentésemet — fejezte be Peyer beszédét.

A bíróság büntösnek mondta ki Peyer Károlyt hivatalból il-

Ha némelyik asszony tudná,

hogy néha mennyire nem praktikusán vásárol, akkor sok pénzt megspórolhatna. — Ne hagyja magát félrevezetni s ne tartson más kávépótlékot épen olyan előnyösnek, mint a „Franch”-ot. Az igazi olcsóság épen abban az utólráhetetlen kiadóságban rejlik, amely a régen bevált „Franch kávépótlék”-nak

a kávédarálóval mint védőjegy specifikus tulajdonsága.

dőzendő rágalalmazás vétségében és ezért huszmillió korona fő- és ötmillió korona mellékbüntetésre ítélt.

Mind az ügyész, mind a védő fellebbezett az ítélet ellen.

Tömegesen érkeznek a pályázatok a Déri-muzeum építésére

A Déri-muzeum építésének aktuálisá válásakor a városi tanács, mint tudvalevő, megbizta a műszaki ügyosztályt, hogy a Györgyi Dénes és Münnich Aladár műépítésszek által készített tervek tulajdonjogáról tegyen jelentést. A műszaki ügyosztály vezetője, Kalenda Lóránt műszaki főtanácsos most terjesztette be a városi tanácshoz jelentését, amely szerint a tervet készítő művészek a rendelési Déri Frigyesstől, illetve a Déri-muzeum bizottságtól kapták s fel is vették a készítésért a mérnöki tarifa szerint nekik járó összeget. A tervek így a bizottság, illetve a város tulajdonába mentek át s a felülvizsgálatokkal és kivételükkel a műszaki ügyosztály is megbízható.

A tanács tudomásul vette Kalenda tanácsos jelentését.

Ezután a Déri-muzeum pályázatairól tájékoztatta a tanácsot Kalenda műszaki tanácsos, elmondva, hogy a pályázaton, amelyen 22-en lesz a versenytárgyalás, nagyon sok építő cég vesz részt, az ajánlatok tömegesen érkeznek s így valószínű, hogy sikerül kedvező eredményt elérni.

Berlini folyóirat ismerteti Debrecen állattenyésztését

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nemrég elhatározta, hogy egy hatalmas munkát ad ki, ismerteti a magyar állattenyésztést, magyar, német és francia nyelven. A kötet bő illusztrációval szemlélteti a magyar állattenyésztést s 2000 példányban jelenik meg. A felszólítást, hogy vegyen részt a kötet összeállításában a meneszek és gulyások ismertetésével, Debrecen város is megkapta, de a multkoriban tartott ülésén a tanács elhatározta, hogy nem áldoz pénzt erre a célra, nem küld fényképeket és adatokat az OMGE könyve számára.

Közben azonban az történt, hogy Döhrmann Henrik nyugalmazott méneskari ezredes, a kiváló magyar lovtenyésztési szakértő is mekereste a várost, kérve, hogy egy utonnan meginduló német szaklap céljaira a híres hortobágyi városi ménes, az ötfogat és egy tipikus debreceni talviga fényképét boocássá rendelkezésére Debrecen, Döhrmann ezredes kiellenf leve-

lében, hogy a fényképekhez ismertetést ír Debrecen és a Hortobágy állattenyésztéséről.

A fényképek elkészítése mindakét munka számára körülbelül 2-3 millió koronába kerül a magyarázó szöveggel és egyéb költségekkel együtt. Kis anyagi áldozat ahhoz a várható hatalmas eredményhez, amelyet az értékes munka fog kelteni, nemcsak Magyarországon, de bizonyára a külföldön is, lehetővé téve, hogy végre a művelt nyugat is megismerje erről az oldaláról is a magyar kultúrát.

A városi tanács így ma ismét foglalkozott ezzel az ügyvel s Zófia József gazdasági tanácsnok javaslatára elhatározta, hogy a szükséges adatok elküldését lehetővé teszi, úgy a berlini német folyóirat, mint az OMGE számára.

HÍREK

Kelet hősi szelleme

Tokióból jön a hír. Ötven koreai munkás, férfiak, asszonyok, gyerekek egy éjtel a vasúti sínpár fehérek, szorosan egymás mellé, hogy a végigdörgő vonat megölje mindannyiukat. Ötven öngyilkosjelölt. Nem hisztérikusok, nem vallásos ördögök. Nyugodt, békés munkások mindannyian, akik így akartak tüntetni az ellen, hogy egy letketlen japán vállalkozó bérük kifizetésénél hecsapta őket. Ötven öngyilkosság ilyen semmiért: megérti-e ezt a huszadik század nyugati embere? Pedig régen nem történt esemény, amely ennél jellemzőbb volna a Kelet szellemére. Az ázsiai Kelet igazi szellemére, amely még mindig él Európa és Amerika nagy hódításai ellenére is.

Az ötven, a nagy szám lép meg minket. Pedig nem is ez a lényeges, hanem az a csendes, minden lármánálkülső mód, ahogy ezek a koreaiak a legnagyobb áldozatot hozzák, együtt dobják magukat a halátnak, hogy így tiltakozzanak a náluk hatalmasabb gonszság ellen. És a módszer, a szellem, ahogy tiltakozásukat a világ tudomására hozzák, a Kelet igazi szelleme, nem az osztályharcé. Ez a tiltakozás negatív, egyszerű voltában is megrendítően erős és szinte mindemmel szebb, amit a nyugati kenyérfarcok valaha fegyverül kieszeltek.

Életnek és halálnak Keleten valami egészen más jelentősége van, mint nálunk. Az emberek jóval kevésbé tartják fontosnak az életet és könnyebb szívvel halnak meg. Meghalnak nem heroizmusból, hanem mert sokkal mélyebben érzik, mint mi, hogy az élet és halál egybetartozik, egymásba folyik. Csak az átmenet fájdalmas egy küssé és az, hogy el kell válniuk azokról, akiket szerettek.

Hogy mi történt az ötven öngyilkosjelölttel? Nem mind haltak meg. A mozdonyvezető észrevette a szokatlan akadályt s a lefékezett mozdony kerekét csak hátrát ölték meg az előlfevők közül. A többi halálra várót erőszakkal szedték fel a sínekről. De egyszerűségében is tragikus erejű tiltakozásuk az emberi igazságtalanság ellen bejárja a világot s akinek szíve még helyén van, nem veheti tudomásul azt megrendülést nélkül.

— Azurozást gépen, zsebkendő és fehérneműbe 1800 K. ruhára 2000 K. Endlész métere 3000 K. Szilágyi, Széchenyi-utca 1.

Vádolt, aki az igazságnak megfelelő ítélekezésről tart előadást a bíróság előtt

Érdekes s humoros jelenetekben bővelkedő tárgyalást tartott ma délelőtt a debreceni kir. törvényszéken Lakatos Gábor dr. főtárgyalási elnök. A vádlottak padján egy hajduhadházi iparos, Szilágyi Imre ült a nővérel, Tóth Andrásnéval. Mindkettőjüket zsarolás vétségével vádolták, mert 1924 május 8-án súlyos betegen fekvő édesapjukról fenyegetésekkel zsarolták ki pár millió koronát érő házi bútort és aprómárhát.

A vádirat felolvasása után Szilágyi Imre előadta vallomását, hogy ő, aki külföldön járt ember és sokat tapasztalt, soha nem vétett a törvény ellen. Az édesapám — mondta — reám és nővéremre hagyatkozta azokat a holmikat, amelyeket elvittem a lakásról.

— A hagyatkozás után azok saját tulajdonomat képezték, már pedig a saját holmim elvitelével zsarolást nem lehet elkövetni. A vád, amit ellenem emeltek, nem áll szilárd alapon és ha az igazságnak megfelelő ítélet hozása szükséges, akkor engem nem lehet elítélni, mert bünt nem követtem el. Elnök: Csak arról beszéljen, ami szorosan a tárgyhoz tartozik.

Vádolt: Kérem, ez mind a védelemhez tartozik. A jog fejlődik és a

bírói gyakorlatban is sok esetben másképpen ítélnék, már mint ahogy a Csernegi-kodex előírja. Én nem kérek más csak azt, hogy az igazságnak megfelelően bírálják el az ügyemet és ne ítélnék el a Csernegi-kodex alapján.

A vádlottnak a bíróság előtt szokatlan formájú vallomása és magavédése több ízben derűltégre ragadta a tanács tagjait és a hallgatóság is mosolygott az egyszerű iparos „jogi érvekben gazdag” beszédét.

A tanács hallgatóság folyamán kiderült, hogy Szilágyi az édesapját pontonnal fenyegette, ha ki nem adja a bútort.

A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után meghozta az ítéletet, amely szerint Szilágyi Imrét két hónapi fogságra, nővérét, Tóth Andrásné pedig 14 napi fogságra ítélték.

Az ítéletet és annak indokolását „a világiárt ember” nagy méltatlankodással hallgatta és többször élénk fej- és kezemozdulatokkal fejezte ki ellenvéleményét.

Az ítélet felolvasása után pedig az elnök kérdésére nagy hangon jelentette ki:

— Az ítélet ellen pedig mindenképpen felebeznék.

A pápuák megették egy filmoperatőrt

New-Yorkból jelentik: James Bryce, amerikai filmoperatőr ezelőtt öt hónappal leszerződött Miss Dorris Philippon ismert filmdivát, akivel együttes fővételek céljából elindult a Fidzsi-szigetekre. A társaság a filmdivából, James Bryceből és négy színészből állt. A vállalkozás kitünően sikerült és James Bryceéknek sikerült is a fővételekre alkalmas helyet találni. Az a pápuatörzs, amelynek szigetén kikötöttek, barátságosan fogadta az idegeneket és az Amerikából hozott ajándékok ellenében szívesen és nagy örömmel segítettek a filmfővételeknél.

Az első sikerek föllekesítették és arra ösztönözték a merész filmoperatőrt, hogy újabb fővételek eszközölésére beljebb hatoljon a szigeten. Nagynehezen sikerült magukat megértetniük a bennszülöttekkel, akik közül többen vállalkoztak is arra, hogy utjukon elkísérik. Többnapos ut után el is érték a legközelebbi törzset, ahol az egyik kísérő magyarázta el az amerikaiak utazásának célját. A társaság egy hetet töltött el a faluban, a fővételek nagyszerűen sikerültek, az elutazás előtti éjszakán azonban borzalmas esemény történt. Június 20-án éjfél tájban váratlanul több pápuai az amerikaiakra támadt és magukkal hurcolták James Bryceot és Miss Dorris Philippon.

A négy színész, akiket nem bántottak, már a meglepetés első pillanatában lemondott minden ellenállási kísérletről, mert nyilvánvalónak látszott, hogy a pápuák ellen nem vehetik föl sikeresen a harcot, jellehet valamennyiük revolverrel és egyéb fegyverrel volt ellátva, amilyen gyors

an lehetett tehát, fölpackoltak és az éj sötétjében utnak is indultak, hogy legalább önmagukat megmentésük. Másnap reggel többórás fásasztó ut után egy völgyben pihenőt tartottak, míg sátoroztak azonban le, újabb rendkívüli esemény történt. A távolban hatalmas porfelleg tünt föl, amelyből hamarosan egy rohanó csapat bontakozott ki.

Menekülésről természetesen szó sem lehetett és most már fegyvert ragadva várták a közeledő biztos halált. Nagy meglepetésükre azonban a bennszülöttekből álló csapat, mintegy ezer méternyi távolságra tőlük, hirtelen megállt, majd visszafordulva, villámsebességgel elrohant. A négy filmszínész a halálos rémületben csak most vette észre, hogy a pápuák a filmdivát hozták vissza, aki hangos sírkokozással szaladt feléjük. Miss Dorris Philippon hozzájuk érve ájultan esett össze, majd később, amikor nagynehezen eszméltre térítették, borzálva mesélte el, hogy James Bryceot a pápuák megölték, megsütötték és megették. Őt is levágtatták, feltűnő soványsága azonban megmentette a rettenetes haláltól. Nem értette, hogy a pápuák mit beszélnek, a mozdulataikból azonban kivette, hogy nem tartották érdemesnek a megsütésre.

A társaság ezután kimondhatatlan nélkülözések, szenvedések és több hetes bolyongás után a kikötőbe ért, ahol egy amerikai hajó fölvette őket. Mondanunk sem kell, hogy a kiállott izgalomtól valamennyien halálos betegesen érkeztek vissza San Franciskóba, ahol most szájról-szájra adják ezt a borzalmaságában is szinte páratlan eseményt.

— Magyarországon szerzi be a város az öntöző autót. Több ízben hírt adtunk már arról, hogy Debrecen város közgyűlése elhatározta, hogy az utcák öntözésére loco-óautót fog beszerezni egy külföldi cégtől. A közgyűlési határozatot a belügyminiszterhez terjesztették fel jóváhagyás végett, ahonnan most jött le az intézkedés. A belügyminiszternek nincs semmi kifogása az ellen, hogy a város öntöző autót vegyen, abba azonban nem egyezik bele, hogy azt külföldi cégtől szerezze be, mint hogy Magyarországon is beszerezhető. A városi tanács tudomásul vette a belügyminiszter rendelkezését s most már valószínűleg hazai cégtől fogják beszerezni az öntöző autót.

— Adomány. Breuer Lili, Leitner Rózi, Breuer Magda, Kovács Ilonka, Reich Klári, Frenkel Sárika és Izsák Magda egy gyermekszínház-előadásuk jövedelmét, 100.000 koronát juttatták el ma hozzánk a zsidó gimnázium céljaira. A kedves adományt rendeltetési helyére továbbítjuk.

— Az elemi házbecslobizottságok 13-án kezdik meg működésüket. Debrecen sz. kir. város adóhivatala ezúton értesíti a város adófizető közösségét, hogy folyó évben bejelenteni elemi károkról felvett kárigezvéket a városi adóhivatal 2. számú szobájában közszemlére tette ki, ahol is a hivatalos órák alatt az érdekeltek által megtekinthetők s a jegyzékek betekintésével meggyőződést szerezhetnek, hogy károsult földrészteltek felvannak-e véve. A kárbejelentés folyó hó 13-án veszi kezdetét. Tekintettel a bejelentések tömegére károsultak saját érdekében érdeklődjenek a kárbecslobizottság kiszállási idejéről, mert esetenként külön értesítve nem lesznek.

— Családi állás elleni vétségért három napi fogság. Árva Julianna debreceni lakos 1922-ben a Köteles-tanyára utazott szülei meglátogatására. Utközben a biharmakonyi állomáson Baranyi Eszter eszedleánnyal, aki elpanaszolta, hogy 14 napos gyermekével nem mer hazamenni, mert a gyermek törvénytelen és fél, hogy a szülei elverik a háztól. A gyermeket inkább megöli, hogy a szegényt elkerülje. Árva Julianna megszajnáta Baranyai Eszter és átvette a gyermeket azzal, hogy majd a szülei örökbe veszik és felnevelik. Átvette a gyermek keresztnevelét is, de azt közben elvesztette. Keresztnevel nélkül nem mer magánál tartani a gyermeket és egy menhelyen helyezte el, mint talált gyermeket. A menhelyen keresztnevel hiányában úra keresztelték a gyermeket és elnevezték Ehesi Ferencnek. A turpisság azonban kitudódott és a debreceni törvényszék Árva Juliannát a családi állás elleni vétségért 3 napi fogságra ítélté.

— Hadsereggyalázó gazdálkodó. A múlt évben ifj. Sári Imre gazdálkodó a Tokaj határában rendezett kalvímista bálon többek előtt hadsereggyalázó kijelentéseket mondott és kijelentette, hogy az is bolond, aki a mostani zsoldos hadseregben szolgál. Ifj. Sári Imre ellen a hadseregre sértő kijelentések miatt megindult az eljárás és a debreceni törvényszék büntető tanácsa ma délelőtt vonta felelősségre. A tárgyaláson beigazolást nyert a vád és a bíróság ifj. Sári Imrét hadsereggyalázóként két hónapi fogságra és 50.000 koronára pénzbírtetésre ítélté.

Margit-fürdő uszoda árai:

Uszodajegy . . . . . 8,000 K Havi bérlet . . . . . 150,000 K
Köztisztviselőknek . . . . . 6,000 K Havi bérlet . . . . . 120,000 K
Füzetjegyek (20 drb) 140,000 K. — D. U. E. Tanuló- és gyermekjegy 6000 K. — Havi bérlet 110,000 K.

A villamos kalauzoknál váltott Margit-fürdő jegyek az uszodába is érvényesek.

— Zivataros idő várható. Meteorológiai intézet jelentése: Hazánkban fogvó felhőzet mellett esapadék már csak szórva-nyosan volt kisbél mennyiségben. Egyedül Nagykanizsán mértek nagyobb esőt, 15 mm-t. A hőmérséklet egyenletes elosztása normális. Időprognózis: Tovekvő felhőzettel esős zivataros idő várható.

— Visszahajítják az állatállományt a Hortobágyra. A városi tanács értesíti a jószágtartó gazdákat, akik az erdei legeltetést igénybe vették, hogy a hortobágyi legelő a szakorai esőzés folytán, legeltetésre alkalmas, ennél fogva az erdőbe kihajított jószágok onnan f. hó 15-ig elhajtandók. Folvó hó 15-ike után a jószágoknak az erdőségeken való legeltetése kihágást képez. Felhívja juhterítő gazdákat, hogy a juhokat a disznóföldről f. hó 12-ig hajtassák le, mert a juhoknak a disznóföldön legeltetése f. hó 12-ike után szintén kihágás.

— Megmérgezte magát az utcán. Ma délután 3 óra előtt pár perccel a Rákóczi-utcán Habermann Ilona 42 éves budapesti táncosnő anióllal megmérgezte magát. A táncosnő eszméletlenül terült el az utca kövén és percek alatt nagy tömeg verődött össze az eszméletlen állapotban fetregő nő körül. Értésítették a mentőket, akik aztán Habermann Ilonát beszélítették az egyetemi belgyógyászati klinikára. Állapota súlyos.

— Kihallgatták a bárándi dráma tettesét. A bárándi véres dráma tettesét, Ordasi Lászlót csütörtökön délután hallgatta ki Takó Ferenc dr. vizsgálóbíró-segéd. Ordasi a kihallgatás során előadta, hogy megölni nem akarta az asszonyt, csupán hirtelen dühében szurta bele háromszor a kést. A vallomás további részében elmondta, hogy Szücs Lajosnéval neki viszonya volt. Dühös volt rá azért, mert a gyermekeknek nem viselte gondját és más szeretőt is tartott. Akkor pedig, amikor megtudta, hogy nősülni akar, mindénáron megakarta akadályozni a nősülését. Ordasit vallomására megeskette a vizsgálóbíró-segéd. A délelőtti folyamán ugy Szücs Lajosné, mint Ordasi Lászlót megoperálták. Az operáció sikerült és remény van rá, hogy mindketten életben maradnak.

— Izgalmas üldözés egy kerékpártolvaj után. Ma délután a Hajdúföld kiadóhivatala elől ismeretlen tettes ellopta Harsányi István debreceni lakos kerékpárját. Harsányi még idejében észrevette a tolvailást és utána rohant a lopott kerékpáron száguldó tolvainak. A Piac-utcán Harsányi találkozott egy két tagból álló kerékpáros rendőrszolgálattal és felkérte őket, hogy segítsenek elfogni a tolvajt. A rendőrök a kívánságnak eleget tenni vonakodtak és amikor Harsányi követelni kezdte, hogy üldözzék a tolvait, kijelentették: — Előbb tegyen az ur jelentést a dolgról a rendőrségen, majd aztán elfogjuk és faképnél hagyják Harsányit, aki a rendőrökkel való tárgyalás miatt teljesen szem elől tévesztette a kerékpártolvajt.

— A cseh szocialisták abban a reményben üdvözlik a nuncius távozását, hogy nem fog visszatérni. Prágából jelentik: A cseh szociáldemokraták a szentatás mai ülésén sürgős interpellációt intéznek az összkormányhoz a pápai nuncius elutazása ügyében. Az interpelláció ezeket mondja: „A nuncius elutazása beavatkozást jelent a pápa részéről Csehszlovákia belső ügyeibe és csaknem példátlan tüntetést jelent a köz-társaság elnöke és a kormány-elnök ellen. A szociáldemokraták abban a reményben üdvözlik a nuncius elutazását, hogy nem fog visszatérni. Az elutazást követően követeli, hogy a kormány részéről intézkedések történjenek a tekintély fenntartására, továbbá az egyház és az iskola, illetve az állam és az egyház szétválasztására.”

— Minden kereskedőnek, vállalat-nak, részvénytársaságnak stb. nélküli lözhetetlen a most megjelent „Az államháztartás egyensúlyának helyre állításáról szóló 1924. IV. t. c. alapján kiadott rendeletek”. Hiv. kiadás. Ára ezer korona. Kapható Hegedűs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében a lőposta mellett.

— Uszój tanuhat a Margit uszodában, tandíj 60.000 korona.

— Préz kárpitos, Hátvan-u. 41. Raktáron mindenféle kárpitos munkák nagy választékban.

— Margit-fürdő uszoda árai: Uszodajegy 8.000 K. Havi bérlet 150.000 K. Köztisztviselőknek 6.000 K. Havi bérlet 120.000 K. Fizetiegyek (20 drb) 140.000 K. — D. U. E. Tanuló és gyermekjegy 6.000 K. — Havi bérlet 110.000 K. A villamos kalauzoknál váltott Margit-fürdő jegyek az uszodába is érvényesek.

SZÍNHÁZ

A színházi iroda hírel:
Medgyaszay Vilma. Európa legnagyobb díszöze és országos híri társulata vendégszerepel július 11-én szombaton és július 12-én vasárnap este a Csokonai-színházban. Jegyek már válthatók. Bővebbet a színlapokon és a plakátokon minde-niütt.

Jön! Miss Sheba, a világhírű Fregoli és Dela Lipinszkaja a „Kék madár” primadonnája.
Medgyaszay Vilma. Európa legnagyobb díszöze és társulatának vendéglátéka szomb-at és vasárnap a Csokonai-színházban. Mindenütt esemény számba megy Medgyaszay Vilma, ennek az istenáldotta, egyedülálló tehetség fellépése. Műsorában először éneki a híres Petőfi-dalokat, melyeket a külföldön is az ő művészte vitt diadalra, ugyszintén a leg-újabb, itt még ismeretlen kup-lét és szonzoit. A műsor egyéb számainak sikerét és ki-válóságát garantálják a fellépő Vidor Ferike, Bánvai Irén, a legnépszerűbb konferánsz, Kő-vári Gyula, a budapestiek köz-kedvelt Czinczije és Debrecen kedvence, Várnai Vilmos.

Mozgósínházak:
VIGSZÍNHÁZ: „Primadonna hercegnő” (Ősök átka), dráma, 7 felvonásban, Mary Philbin legszebb alakításával és „Acél paripa” szenzációs komédia, 6 felvonásban.
URÁNIA: „Pénz nem Isten”, mű-vészregény, 8 felvonásban. Corina Griffith szereplésével. Kisérő Szerelém a kisústón, burleszk.
Jönnek: Gyöngvör asszonya, Sziből a kalandornő.

KÖZGAZDASÁG

Emelkedik az új buza ára
A tőzsdetanács hivatalos jelentése: Új buza 395—405, új rozs 330—35, új árpa 260—70, tavalyi gabona: buza 442—65, rozs 405—405.10, árpa 280—90, zab 465—80, tengeri 280—85, korpa 25é—60.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai: Angol font 345.000—347.000, Cseh korona 2106—2122, Dinár 1223—1245, Dollár 5-től felfé, 70.580—71.410, Dollár, kisebbek 70480—71.410, Francia frank 3346—3376, Lengyel zloty 13.430—13.580, Lei 352—356, Leva 502—510, Lira 2595—2617, Német bir. márka 16.865—16.965, Schilling 9990—10.070, Hollandi forint 28.140—28.410, Sváici frank 13.800—31.900, Dán korona 14.400—14.540, Svéd korona 18.800—18.960, Norvég korona 12.470—12.640, Belga frank 3300—3330.

Postakönyvek

a kultuszminiszter fenhatósága alá tartozó összes tudományos **Intézetek és iskolák** számára a keresk. minisztérium által 17569—1925. szám alatt folyó évi június hó 20-án kiadott rendelet szerint kaphatók **DÁVIDHÁZY KÁLMÁN** könyvkötészet és dobozgyár cégnél Debrecen, Fűvészker-t-u. 9.

Mindenféle bádogos munkát törvszerűen készít és javít **Kereszturi István** bádogosmester Hunyadi-utca 10. szám.

Mindenféle **butorokat, ojtókat, befelé nyíló és ki-benyíló ablakokat, gyermek sportkocsikat** stb. mélyen leszállított gyári áron raktáron tartok. Megrendeléseken igen jutányos árban és előnyös fizetési feltételek mellett vállalom. **JANCSÓ KÁLMÁN** asztalosúru gyára Debrecen, Simonyi-ut, Bárczi-u. 3. sz. Telefon: 10—35.

A könyvpiac szenzációja!
A legolcsóbb könyv!
HUGÓ VIKTOR halhatatlan regénye
A nyomorultak
Művészi fordítás!
A klasszikus Regénytár békebeli kiállításában!
A négy vaskos kötet ára mintegy 1700 oldalon 73,500.—
Kapható: **Hegedűs és Sándor r.-t. és Aczél antiquarium** könyvkereskedésében.

Utleveleket leggyorsabban és legolcsóbban vizumoztat **Máv. II. Menetjegyiroda** Piac-u. 56. Telefon 12-03. **Bel- és külföldi fürdők képviselöje.** **Vasuti jegyek kiadása reggel 7-től este 9-ig**

GYÓGYNÖVÉNYEKET, székfü-, hársfa-, pipacs-, bodza- és ökrfarkkóró virágot, beléndek-, maszlag-, fehér örm- és kerek-mályvalevelet, **anyarozst és körisbogarat** és minden egyéb gyógynövényt, továbbá mustár-, édes kőmény- és anizmagot **borkövet** legmagasabb napi áron vásárol a **„HYDROFLORA” R.-T.** Budapest, IV., Váci-utca 20. Sürgőnycim: **ARUNDO**, Budapest. Kérünk mintázott áruajánlatot!

Paplanvarrodámban készülnek a legmodernebb paplanok. Villanyerővel frissítve és tisztítva. **DEBRECZENI, Kossuth-u. 11.**

POLOSKÁT svábbogarat, tücsköt, hangyát 24 órán belül mindenki arthatja a szabadalmazott feregirtóval. Olcsó árban kapható **STERN festékkészletében** **PIAC-UTCA 10.,** Bikkvai szomban. Garantált minőségű **patkány- és egérirtóból** állandóan nagy raktár.

Vízvezeték szereléseket, csatornázási munkálatokat és javításokat jutányosan készít **Nagy József szerelő,** Burgondia-utca 1.

Legjobb minőségű **befőtt-kötöző** pergament (hólyag) papír, kenderzsineg és csinos **üveg-cimké** legolcsóbban beszerezhetők **Hegedűs és Sándor r.-t.** könyv- és papírkereskedésében a lőposta mellett. Telefon 54.

Kötéláru üzletemet Petőfi-tér 4. szám alatt megnyitottam. Kötőanyag. Jutányos árak. Vízonteladókknak áragedmény!! **BOGDÁNY SÁNDOR, kötélgyártó.**

E heti könyvujdonságok:
Benoit: A táncosnő 44.100.—
Lovász: Közép-Európa legerősebb asszonya 12.000.—
Gr. Andrassy: A világháboru előzményei I. 58.800.—
Ady Endre: Versek (Debrecen 1899.) (új kiadás) 29.800.—
Mihály Dénes: Az automobil 77.200.—
Shaw: Cashel Byron mestersége 66.150.—
Buchta: A gyümölcs- és zöldségfélék értékesítése (új kiadás) 52.200.—
Dauder: A férfi 11.800.—
Patapenko: Egy vén diák elhészeléséből 7.350.—
Kaphatók: **Hegedűs és Sándor r.-t.** könyvkereskedésében, a lőposta mellett. Telefon: 54.

Befőttes és ugorkás üvegek
nagy mennyiségben érkeztek. Olcsó árban beszerezhetők
BLATTNER GYULA üveg- és porcellán üzletében
Piac-utca 89.
Royal-szállodával szemben. — Telefon 468.

Szénsavval telített
Eva vizet igyunk
üdit — frissit
Megrendelhető
Márkus Jenő Hatvan-utca 22. Telefon: 14.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közön-
séget, hogy a **Kansz temetkezési vállalat**ot
megváltam és

saját temetkezési vállalatot

alapítottam. Előzékeny kiszolgálás és olcsó árak
mellett **temetéseket elvállalok.**

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri

Jancsó Kálmán asztalosárú- és fakoporsó-gyára.

Telep és felvevő iroda: Debrecen, Bárczi-u. 3. Telefon 10—35.

Ócska tankönyvekért
legtöbbet fizet
Aczél Antiquarium.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 ko-
ronáért felad a Debrecen, Debreceni Független Újság,
Hajdúföld vagy Tiszántuli Hírlap kiadóhivatalában vagy a
Hegedüs és Sándor R. T. (Piac-u. 34.) vagy az Aczél Henrik
(Piac-utca 24.) és a Csáthy-féle könyvkereskedés (Piac-utca 8.)
pénztáránál. — Alkalmi apróhirdetés 10 szögig 8000 korona, minden
további szó 800 korona. Vastagbetűs szó 1600 korona.

ELADÁS

FAJBOROK leszállított áron liter és
hordótételben. Arany János 30. 2949

MÁRVÁNYMOZAIK. cementlapok,
betonárúk, sírkövek minden fajta
építési anyagok legolcsóbban besze-
rezhetők Debreceni Működővárnál.
Füredi-u. 2. — Telefon 10—93. 368

TÚZIFA vagonfételben és aprítva leg-
olcsóbban beszerezhető Erdévi Tű-
zifabehozatalnál. Füredi-u. 2. Te-
lefon 10—93. 369

JÓMINŐSÉGŰ téglák és cserép Tóth
és Sebestyén építészek térlagyarából
kapható legolcsóbban. Megbízott
Betus József. Zöldfa-u. 8. sz. 370

ELADÓ egy ötszobából álló családi
ház. Magoss-utca 17. 440

ÉPÍTKEZÉSHEZ alkalmas homok kö-
zel a városhoz eladó. Fűvészkert-
utca 6. 331

NYÁRI ur borát megvettem. literen-
ként 14.000 koronáért árulom. Fámé.
423

KAJSZINBARACK kecskeméti, befőt-
nek, étkezésre is olcsón kapható
míg a készlet tart. kisebb nagyobb
mennyiségben. Csadó 21. 467

ELADÓ eselődágy pihentetővel, ebédlő
függöny, costum és evéb. Cim a ki-
adóban. 474

TELJESEN új Mignon írógép elhala-
lozás miatt eladó Wesselényi-tér 7.
475

LEGSZEBB gyermek, családi és
menyasszonyi fényképek készítmények
Ruzsákánál. Piac 32. 472

Részletfizetésre!
szövetek, vásznak, paplanok,
divatos mosókelek, ággyerítők
Friedmannál, Vár-u. 2. (udvarban)

ELADOM Ispoly-utca 15. számú
egyszerű családi házat Augusztus-
usra átadó kettő utcai szoba, kony-
ha, udvari egyszoba, előszoba, mel-
lékhelyiségek. Julius 20-ig eladó, az-
után kiadó. Már el volt adva, aka-
dály miatt visszamaadt. Értekezés
helyben. 458

KÉT darab fiatal ló, 2 ló számszám. 1
darab új igásképer állandó mun-
kával eladó. Meszena-u. 4. bal ajtó.
456

KAJSZINBARACK kis és nagytételben
kapható. Köntöskert. Köntösgátsor.
9. 455

FÜRDŐKÁD, teljesen jókarban eladó,
Széchenyi-u. 14. keréztépiület. 452

Tisztítsassa, festesse
ruháit
Wachánál, Debrecen,
Simonffy-utca 55.

KERESLET

TANULÓK azonnali belépéssel felvé-
tetnek a Fűszerkereskedésnél,
Piac-utca 41. 188

NYOMDASZTANULÓNAK és könyv-
kötőtanulónak, két középiskolát vég-
zett és 14-ik életévét betöltött flu-
fizetessel felvétetik Hegedüs és
Sándor Irodalmi és nyomdai rt. mű-
intézetében. 137

HOSSZU irodai gyakorlatlaltal peritekt
gépirói állást keres, esetleg ügyvédi
irodában is, azonnali belépésre. Cim
kiadóban. 390

JOBB megjelenésű fűszer- és ese-
megekereskedőszerező azonnali eset-
leg július 15-i belépésre keresetnek.
Hász és Kovács céghez. Gyula,
Városház-u. 8. Békés vm.) 432

B.-LISTÁS urak és hölgyek magán-
felek látogatására felvétetnek
„Méhosh” sorsjegyiroda, Piac-u.
42. sz. 437

ÜGYES fiú cipőfelsőrész készítéshez
tanulónak felvétetik, Király-u. 5. 475

PÉNZTÁROSNO ki ügyes pénzkézeli
azonnal felvétetik Klein Vilmos fest-
közvetében. Arany János 10. 469

NEVELŐNŐ, vallásos izr. háznál
szeptembertől állást vállal, elemi,
polgári tanít, esetleg korrepetálást.
Cim a Független kiadóban. 471

MOSNI, vasalni házakhoz megyek.
Varga-u. 3. 450

CIPÉSZEGÉDEK állandó munkára
felvétetnek. Weinberger cipőgyár,
Csapó-u. 58. 448

LEMEZLAKATOSOK felvétetnek
Patkóvár. 478

NYOLCADIKOS javítóvizsgára előke-
szít gimnazistákat. Cim a kiadóhiva-
talban. 479

FŐPINCÉR vagy percentes óvadék-
kal felvétetik. Cim a kiadóban.
Ugyanott faraktár bérbeadó. 480

**RANKAY GYULA NIVÓ kölcsön-
könyvtára, könyv- és újságolvasó-
terem Debrecen, Csepő-utca 11., az
udvarban. Ul művekben Debrecen leg-
gazdagabb könyvtára. Előfizetés havi
harminc, biztosíték ötvenezer korona.
Minden új és minden régi jó könyv.**

VÁLYOGVETŐT keresek felébe, al-
kalmas helyen, szivattyuskut hely-
ben van. István-ut 22. 468

IDEI esélési szezonra gépészt felvál-
lajok. Értekezni vasárnap. Rákóczi-
u. 51. sz. 466

TANULÓ felvétetik Vadász fűszer-
kereskedő, Eötvös 11. 464

GÉPIRÁSBAN gyakorlati pénztáros-
nő augusztus 1-re felvétetik Csáthy
Ferenc egyetemi könyvkereskedés-
sében. 459

SZOPTATÁSRA kicsi gyermeket el-
vállalok. Berecsényi-u. 25. Morvayné.
454

SZOPTATÓS dadát keresek négyhó-
napos gyerek mellé azonnali belé-
pésre. Pappné, Eötvös-u. 48. 453

VEGYES

ÜZLET azonnal kiadó. Rákóczi-utca
8. sz. 405

AZONNALI esélést vállal 600 milli-
teres esélőgéppel motorral. Kétszalmom-
utca 5. 406

KÖZPONTON esinosan butorozott
szoba 1—2 ur részére azonnal ki-
adó. Burgondiá-u. 11. 427

20—30 MILLIÓ biztos fedezet mellett
— hosszabb időre is — kiadó. Ér-
deklődők a kamat és biztosíték
megjelölése mellett „Üzlet” jelleg
alatt adják be levelüket a Független
kiadóhivatalába. 2777

FÜRDŐSZOBÁS utcai butorozott szo-
ba kiadó. Simonffy 13. II. 5. 465

**Soffőriskola és a
legolcsóbb bérautók!**
KISS autó-motor és gépműhely
Erzsébet-utca 20.
Eladó. 310erős gőzcseplő készlet
65 mázsa buza. 720 m/m-es mo-
toros cséplőkészlet 55 mázsa buza.
Négyüléses modern autó 45 millió
Telefon 901.

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba
azonnalra kiadó. Varga-u. 35. 451

KÉT tanuló teljes ellátásra elfogad a
jövő iskolai évre jobb inaros pár.
Cim Rákóczi-u. 15. 463

VIDÉKI oktatáshoz kisebb tőkével
társat keres, szaktudás nem szüksé-
ges. „Iparművész” jellegre Debre-
cen kiadóhivatalban. 462

ANGOL vizsla kutya megtalálható
Leány-utca 4. alatt. Kóti vendéglő-
ében. 461

EGYSZOBÁS lakásom felépítéssel át-
adom. Szemcsák, Eötvös 71. 460

10—15 MILLIÓT pontos fedezetre
kölesön adok. Cim a kiadóban. 457

MENEKÜLT ÓRAS szakszerűen,
meglehető olcsón vállal javításokat
Rákóczi-u. 36. sz.

**WELLS
NAGY VILÁG-
TÖRTÉNETE
NAGYARUL.**

Több száz illusztrációval,
térkép- és grafikonmellék-
lettel. A ma legjelentősebb
írói alkotása, történelem
a XX. század szemszögéből
nézve a XX. század embere
számára. Világsiker! Az angol
és német kiadás 4 millió
példányban kelt el. A lexikon
alakú, 640 oldalas egész
vászonkötésű könyv ára
665.000 korona. Előzetes meg-
rendelés esetén csak 441.000 K,
mely összeg május hótól kez-
dőddőleg havi 63.000 K-ás rész-
letekben törleszhető.

Előfizetéseket elfogad a
HEGEDÜS és SÁNDOR rt. könyv-
kereskedése Debrecen, Piac-u. 34. sz.

Kérjen ismertetőt!
GENIUS KIADÁS!

**Minden kereskedőt,
vállalatot érdekel az új
mérlegvalódiságról**

a kereskedői mérleg valódisá-
gának helyreállítása tárgyában
kiadott 4200/1925. P. M. rende-
let és a kereskedelmi törvény
ezzel kapcsolatos rendelkezései.

Összeállította

Dr. Niedermann Zoltán.

Ára 12.000.— korona.

Kapható:

**Hegedüs és Sándor r.-t.
és Aczél Antiquariuma**
könyvkereskedéseiben.